

मैत्रावरुणर्वसिष्ठः। वायुः, २, ४ इन्द्रवायू। त्रिष्टुप्।

आ वायो भूष शुचिपा उप नः सहस्रं ते नियुतौ विश्ववार।

उपौ ते अन्धो मद्यमयामि यस्य देव दधिषे पूर्वपेयम् ॥ ७.०९२.०१

शुचिपाः- सोमपातः। वायो- प्राणदेव। नः- अस्मान्। आ उप भूष- आगच्छ। विश्ववार- सर्वैर्वरणीय। ते- तव। सहस्रं नियुतः- अनन्ताः प्राणवडवाः। ते- त्वदर्थम्। यस्य। देव- द्योतक। पूर्वपेयम्- प्रथमस्वीकारम्। दधिषे- करोषि। तम्। मद्यम्- हर्षकरम्। अन्धः- रसम्। उप अयामि- उपकल्पयामि ॥१॥

प्र सोता जीरो अध्वरेष्वस्थात्सोममिन्द्राय वायवे पिबध्यै।

प्र यद्वा मध्वो अग्रियं भरन्त्यध्वर्यवो देवयन्तः शचीभिः ॥ ७.०९२.०२

जीरः- क्षिप्रकारी। सोता- निष्पादकः। अभिषोता। अध्वरेषु यज्ञेषु। इन्द्राय। वायवे। पिबध्यै- अनुभवितुम्। सोमम्- रसम्। प्र- प्रकर्षेण। अस्थात्- कल्पयति। वाम्- युवयोः। अध्वर्यवः- ध्वरविरोधकर्मकामाः। देवयन्तः- देवकामाः। शचीभिः- प्रज्ञाभिः। मध्वः अग्रियम्- रसम्। प्र- प्रकर्षेण। भरन्ति- वहन्ति ॥२॥

प्र याभिर्यासिं दाश्वांसमच्छां नियुद्धिर्वायविष्टये दुरोणे।

नि नो रयिं सुभोजसं युवस्व नि वीरं गव्यमश्व्यं च राधः ॥ ७.०९२.०३

याभिः। नियुद्धिः- प्राणवडवाभिः। दाश्वांसम्- दातारम्। अच्छ- अभिलक्ष्य। प्र- प्रकर्षेण। वायो- प्राणदेव। इष्टये दुरोणे- देवयजनदेशे। यासि- गच्छसि। ताभिः। नः- अस्मभ्यम्। सुभोजसम्- शोभनभोगवतीम्। रयिम्- दानयोग्यसम्पदम्। वीरम्- वीरवतीम्। गव्यम्- चिद्रश्मिसमूहयुक्ताम्। अश्व्यम्- प्राणतुरगवतीम्। राधः- संसिद्धिम्। नि युवस्व- प्रयच्छ ॥३॥

ये वायव इन्द्रमादनास आदेवासो नितोशनासो अर्यः।

घ्नन्तो वृत्राणि सूरिभिः घ्याम सासह्वांसो युधा नृभिरमित्रान्॥ ७.०९२.०४

वायवे- प्राणदेवाय। इन्द्रमादनासः- इन्द्रमादकाः। आदेवासः- दिव्याः। अर्यः- अरेः।

नितोशनासः- निहन्तारः। सूरिभिः- विद्वद्भिः। वृत्राणि- आवरणानि। घ्नन्तः- नाशयन्तः। स्याम- भवेम। युधा- युद्धेन। नृभिः- आत्मीयवरैः। अमित्रान्- शत्रून्। सासह्वांसः- अभिभवन्तो भवेम॥४॥

आ नो नियुद्धिः शतिनीभिरध्वरं सहस्रिणीभिरुप याहि यज्ञम्।

वायो अस्मिन्सवने मादयस्व यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः॥ ७.०९२.०५

नः- अस्माकम्। अध्वरम्- ध्वरविरोधकर्म। सर्वभूतहितकर्म। यज्ञम्- पूजां दानं सङ्गतिकरणम्।

शतिनीभिः सहस्रिणीभिः- अनन्ताभिः। नियुद्धिः- प्राणवड्वाभिः। आ उप याहि- आगच्छ। वायो- प्राणदेव। अस्मिन्- एतस्मिन्। सवने- सम्भजने। मादयस्व- तृप्तो भव। यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः॥५॥